

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради АКіМ

від 31.01.2023 р. (протокол № 7)

УВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ректора АКіМ

від 31.01.2023 р. № 12

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію інклюзивного навчання
осіб з особливими освітніми потребами в
Комунальному закладі вищої освіти
«Академія культури і мистецтв»
Закарпатської обласної ради**

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в Комунальному закладі вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради (далі – Положення) є нормативним документом Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради (далі – Академія), що регламентує умови та порядок інклюзивного навчання здобувачів фахової передвищої та вищої освіти (далі – здобувачі освіти) всіх форм здобуття освіти.

1.2. Це Положення визначає організаційні засади інклюзивного навчання в Академії з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної фахової передвищої та вищої освіти (далі – освіта) з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.3. Положення розроблено відповідно до вимог чинного законодавства України, нормативно-правових актів Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Статуту Академії та інших положень Академії.

1.4. У даному Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- здобувачі освіти з особливими освітніми потребами — особи з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту в Академії фахову передвищу та/або вищу освіту;

- інклюзивна група — група в Академії, де поряд із іншими здобувачами фахової передвищої та/або вищої освіти (далі – здобувачі освіти) навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту» та «Про вищу освіту».

1.5. Академія забезпечує здобувачам право на освіту без дискримінації за будь-якими ознаками, зокрема за ознаками раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження, стану здоров'я, інвалідності, а також за іншими ознаками, що були, є та можуть бути фактичними або припущеними. Освітній процес здійснюється із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром.

1.6. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Академії передбачає:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території Академії, будівель, споруд та приміщень у відповідність до вимог державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення Академії неможливо повністю

пристосувати для потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;

- забезпечення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами необхідними спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку згідно з типовим переліком, затвердженим Міністерством освіти і науки України;

- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;

- забезпечення в разі необхідності розумного пристосування;

- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників;

- забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші).

1.7. Засновник Академії або уповноважена ним особа забезпечує створення у закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

1.8. Ректор Академії на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб, утворює інклюзивну групу.

Утворення інклюзивної групи в Академії та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу ректора Академії.

Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

1.9. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи. Індивідуальний навчальний план підписується здобувачем освіти (у разі неможливості особистого підпису за станом здоров'я — одним із батьків або іншим законним представником) власноруч або із застосуванням кваліфікованого електронного підпису та затверджується ректором Академії.

1.10. Спеціальний навчально-реабілітаційний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Академії передбачає, зокрема:

- навчально-організаційний супровід — допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, розроблення та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо;

- психолого-педагогічний (психолого-андрагогічний) супровід — системну діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної

допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

- соціальний супровід — заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у поселенні до гуртожитку, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти.

1.11.3 метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу Академія може облаштовувати ресурсні кімнати; приміщення для психологічного консультування, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; адаптовані місця для творчої діяльності.

1.12. Академія надає освітні послуги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами за рахунок коштів місцевого бюджету (зокрема за рахунок цільових субвенцій з державного бюджету), а також інших джерел, не заборонених законодавством.

2. Організаційні умови інклюзивного навчання

2.1 Основною метою організації інклюзивного навчання в Академії є реалізація права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

2.2 Інклюзивне навчання в Академії реалізується з використанням особистісно-орієнтованих технологій — форм організації освітнього процесу, спрямованих на забезпечення психолого-педагогічних умов для мотивації освітньої діяльності здобувача освіти з особливими освітніми потребами. Зазначені технології реалізуються шляхом варіативності та альтернативності змісту та форм навчання, орієнтованих на врахування індивідуальних особливостей здобувача освіти, його стану здоров'я, особливостей сприйняття навчальної інформації та життєвих цілей для забезпечення умов для активної пізнавальної діяльності, самоконтролю та створення ситуації успіху в навчальній діяльності.

2.3 Право на інклюзивне навчання мають здобувачі освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітніх ступенів бакалавра та магістра, незалежно від основи вступу, форми здобуття освіти, джерела фінансування, а саме здобувачі з особливими освітніми потребами нижчезазначених категорій:

- з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарата; хворобами нервової системи;

- затримкою психічного розвитку, інтелектуальними порушеннями, складними порушеннями мовлення (у тому числі з дислексією), іншими складними порушеннями розвитку (у тому числі з розладами спектру аутизму);

- яким встановлено електрокардіо-стимулятор або інший електронний імплантат чи пристрій;

- які мають захворювання, що потребують постійного медичного нагляду, або періодичного здійснення індивідуальних медичних процедур із забезпечення життєдіяльності людини та/або контролю за її станом.

2.4 Інклюзивне навчання здобувачів з особливими освітніми потребами в Академії передбачає індивідуальне навчання за індивідуальним графіком в загальних академічних групах або навчання в інклюзивних групах.

2.5 Особливості навчання здобувачів з особливими освітніми потребами у формі індивідуального графіка регламентуються Положенням про навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком в Академії.

2.6 Інклюзивна група створюється за наявності письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами за шаблоном згідно з додатком 1 до цього Положення або одного з батьків (інших законних представників) за шаблоном згідно з додатком 2 до цього Положення.

До заяви додається індивідуальна програма реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), інша документація, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб.

2.7 Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається, виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

2.8 Інклюзивна група утворюється наказом ректора Академії за шаблоном згідно з додатком 3 до цього Положення і передбачає надання групі статусу інклюзивної групи, серед здобувачів якої є здобувач(і) з особливими освітніми потребами.

3. Особливості реалізації інклюзивного навчання

3.1 На підставі заяви, передбаченої п. 2.6 цього Положення, ректор Академії організовує роботу щодо надання здобувачам освіти з особливими освітніми потребами спеціального навчально-реабілітаційного супроводу, що передбачає:

3.1.1. Навчально-організаційний супровід, який включає:

- розроблення індивідуального навчального плану здобувача із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсними центрами. Індивідуальний навчальний план може передбачати запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій та адаптацій методів та стратегій навчання, викладання, видів навчальних занять та завдань (заміна семінарських та/або практичних занять на виконання спеціально розроблених цикловою комісією (кафедрою) завдань тощо), поточного і підсумкового оцінювання тощо;

- підготовку спеціальних індивідуальних завдань, що охоплюють зміст дисциплін навчального плану, із застосуванням оптимальних форм взаємодії здобувача освіти з викладачем, зокрема дистанційних технологій, електронного та змішаного навчання;

- забезпечення доступності до навчальних приміщень здобувачів освіти з особливими освітніми потребами або інклюзивних груп, у яких вони навчаються;

- планування занять у корпусах та навчальних приміщеннях, обладнаних відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів — ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»;

- моніторинг виконання індивідуального навчального плану;

- організацію індивідуальних консультацій та контрольних заходів.

3.1.2. Психолого-педагогічний супровід, що включає надання психологічної та педагогічної допомоги (індивідуальне консультування, психологічна діагностика, психопрофілактична та тренінгова робота тощо) здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу і забезпечується практичним психологом Академії.

3.1.3. Соціальний супровід, що передбачає створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у поселенні до гуртожитку, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти. Соціальний супровід забезпечується працівниками Академії відповідно до розпорядження ректора Академії.

4. Прикінцеві положення

4.1. Це Положення розглядається і затверджується Вченою радою Академії та уводиться в дію наказом ректора Академії.

4.2. Доповнення та зміни до цього Положення, зокрема його виклад у новій редакції, розглядаються і затверджуються Вченою радою Академії у тому ж порядку, що й саме Положення.

4.3. Це Положення діє в частині, що не суперечить чинним нормативно-правовим актам України, Статуту та іншим нормативним актам Академії.

Додаток 1 до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в Академії

Ректору Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв»
Закарпатської обласної ради
Наталії ШЕТЕЛІ

_____ (ім'я та прізвище здобувача)

здобувача ____ курсу _____ (денної/заочної)

форми здобуття _____

_____ фахової передвищої освіти / першого (бакалаврського) рівня вищої / другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності _____

_____ (назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____

_____ (назва освітньої програми)

Тел.: _____

ЗАЯВА

щодо переведення на навчання у інклюзивній групі

Прошу Вас перевести мене на навчання у інклюзивній групі у зв'язку з

_____ (вказати причину)

на період з __.__.20__ р. по __.__.20__ р.

З умовами переведення на навчання у інклюзивній групі ознайомлений(а) та згодний(а).

До заяви додаю:

1. _____ ;
2. _____ ;
3. _____ ;
4.

(індивідуальна програма реабілітації особи з інвалідністю (за наявності),
іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб)

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (ім'я та прізвище)

Додаток 2 до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в Академії

Ректору Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв»
Закарпатської обласної ради
Наталії ШЕТЕЛІ

_____ (ім'я та прізвище законного представника)

_____ здобувача _____ курсу
(мами/батька тощо)

_____ форми здобуття
(денної/заочної)

_____ фахової передвищої освіти / першого
(бакалаврського) рівня вищої / другого
(магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності _____

_____ (назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____

_____ (назва освітньої програми)

_____ (ім'я та прізвище здобувача освіти)

Тел.: _____

ЗАЯВА

щодо переведення на навчання у інклюзивній групі

Прошу Вас перевести мою дитину на навчання у інклюзивній групі у зв'язку з _____

(вказати причину)

на період з __.__.20__ р. по __.__.20__ р.

З умовами переведення на навчання у інклюзивній групі ознайомлений(а) та згодний(а).

До заяви додаю:

1. _____ ;
2. _____ ;
3. ...

(індивідуальна програма реабілітації особи з інвалідністю (за наявності),
іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб)

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (ім'я та прізвище законного представника)

**Додаток 3 до Положення про організацію
інклюзивного навчання осіб з особливими
освітніми потребами в Академії**

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

НАКАЗ

_____ 20__ р.

м. Ужгород

№ _____

**Про створення
інклюзивної групи**

Відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в Комунальному закладі вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради та на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами та/або письмового звернення одного з батьків (інших законних представників),

НАКАЗУЮ:

1. Надати статус інклюзивної академічній групі _____
(шифр групи (у разі наявності), курс,

спеціальність, форма та рівень(ступінь) здобуття освіти)

2. Цикловій комісії (кафедрі) _____
(назва циклової комісії / кафедри)

організувати роботу щодо надання здобувачам освіти з особливими освітніми потребами спеціального навчально-реабілітаційного супроводу.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з науково-педагогічної роботи по організації освітнього процесу Прізвище та ім'я.

Ректор		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
Погоджено: Проректор з науково-педагогічної роботи по організації освітнього процесу		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
Завідувач навчального відділу		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
Юрисконсульт		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
Голова циклової комісії / Завідувач кафедри		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
З наказом ознайомлено: _____ 20__ р.	_____ <i>(підпис)</i>	_____ <i>(ім'я та прізвище здобувача освіти)</i>